

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petivrsti (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inšerate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Na Vzhodu.

Varšava, 24. aprila.

Govor ruskega ministra za zunanje zadeve Izvolskega v dumi je vzbudil veliko manj zanimanja, kakor ga pa v resnici zasluži. Vzrok je ta, da je bila javnost neprestanih debat o balkanskih železnicaх že naveličana. Drugič pa je bil govor ministrov po vseh pravih diplomatske umetnosti tako zavil, da ni zadovoljil ne enih ne drugih. Konstatiral je sicer, da ima Rusija na Balkanu vsled zveze z Angleško proste roke, povdarjal pa je suvereniteto sultanov. Ruska javnost zato z ministrovim govorom ni prav nič zadovoljna. V Peterburgu se je namreč ustanovilo slovansko društvo, v katerem složno delujejo kadeti in oktohisti. Za to društvo so se vneli celo Poljaki, zlasti poslanec dume Dmowski. Zbližanje Poljakov in Rusov je povzročilo zlasti preganjanje Poljakov na Poznanjskem. Bližajo se časi, kakoršni so bili okoli 1870., ko je javnost pritiskala na vlado, da je napovedala Turčiji vojsko. Da se pripravlja dejansko akcija proti Turčiji, to očitno priznava »Golos Pravdy«, ki označuje za prvi cilj: Svoboda Rusije v Črnem morju, iz katere je izhod za Rusijo še zdaj zaprt.

Toda vlada misli resno še na drugo akcijo: na agresivo proti Japonski. Japonska dosledno dela na to, da si pribori na Daljnem Vzhodu izključno prvenstvo. To kaže njena brutalna, nasilna politika v Koreji, njeno postopanje proti Kitajski. Rusija se mora zavarovati nasproti poizkusu Japonske, jo še bolj potisniti proti zahodu, kakor je to storila v pretekli vojski. Rusija mora izpeljati poamursko železnico. Ministrski predsednik Stolypin se je izprva v dumi trudil pregovoriti poslance za kredit s tem, da je opozarjal na veliki gospodarski pomen železnice skozi Poamurje, pa ni šlo. Konečno pa je namestnik vojne ministra Privanov odkrito priznal, da gre v prvi vrsti za strateške namene, za obrambo proti eventualnemu navalu Japonske in Kitajske.

Simptomatično je zdaj v ruski javnosti tudi sovraštvo do Nemcev. Nemčijo smatra Rusija za največjo oviro, da na Balkanu ne more izvesti svojega programa. Da je pri tem prizadeta tudi Avstrija, je samoposebi umevno. Za avstrijske državniike je to opomin, da naj se emancipirajo od politike, inspirirane od nemštva, ter se oklenejo z vsemi močmi jugoslovanskega problema in ga pravično rešijo v prilog državnopravnega programa Hrvatov. Drugače bo pomenjalo balkansko vprašanje za Avstrijo velik polom.

Najnovejša politična poročila.

Novi gališki namestnik.

L v o v, 27. aprila. Danes sklepa ministrski svet o imenovanju gališkega namestnika. Imenovan bo dr. Bobrzinski in objavijo imenovanje v torek, 28. t. m. Demokratski krogi so zelo zadovoljni, da postane namestnik Bobrzinski, ki ni šlahčič. Poročilo, da je odpotoval gališki deželni maršal grof Stanislav Badeni na Dunaj, ni resnično.

Protestni shod proti profesorju Wahr-mundu v Schwazu.

S c h w a z, 27. aprila. Dne 26. t. m. je bil tu na Frančiškanskem trgu protestni shod proti profesorju Wahrmundu. Vreme je bilo skrajno neugodno, kljub temu je bila udeležba ogromna. Na kolodvoru so nadlegovali zborovalce »olikani« socialni demokrati, ki so pa kmalu zgubili pogum, ko so videli ogromne množice, ki so dohajale na shod. Prvi govornik urednik Bürger je opisoval, kako je nastala Wahrmundova afera. Govornik je ostro bičal zatiranje katoliških dijakov po avstrijskih vseučiliščih. Državni poslanec dr. Mayer je naglašal, da je katoliška vera v Avstriji brezpravna. Kako li naj praznuje katoliško ljudstvo jubilejno leto, ko je polno žalosti? Ne protestiramo toliko proti Wahrmundovim napadom, kolikor proti zasramovanjem, ki se skrivajo pod plaščem znanosti. Zahtevamo popolno zadoščenje. Če ga ne dobimo, pričemo z dejanji, če tudi ne s puško, pa z drugimi sredstvi na primernih mestih. O Wahrmundovi zadevi mora razpravljati prihodnji tirolski deželni zbor. Ne pripu-

stimo, da še nadalje zasmehujejo katoliško cerkev. Državni poslanec Niedrist, tirolski kmet, naglašal, da je napadel Wahrmund naše najsvetejše ideale. Kakor je donel pred sto leti klic po deželi: »Čas je!«, tako ponovimo zdaj klic: »Katoliško tirolski ljudstvo, čas je!« Prisiljeni smo, da se energično upiramo poizkusu, da vzamejo ljudstvu vero. Wahrmundova brošura je brez pomena. Dvigniti pa moramo glasno svoj glas, da sme na inomoškem vseučilišču predavati cerkveno pravo tak c. kr. profesor, ki cinično zasmehuje katoliško vero. Po zgledu naših očetov iz leta 1800 hočemo braniti naše pravice s skrajnimi sredstvi. Katoliški tirolski kmetje ne bomo več trpeli, da zasmehuje prof. Wahr-mund katoliško cerkev. Profesor Anton Müller je opisaval boj krščanskega ljudstva proti Antikristu. Shod je sklenil soglasno sledeče resolucije: 1. Odločno protestira proti zasmehovanju katoliške cerkve po Wahrmundu in zahteva od vlade jamstva, da se branijo v državnih temeljnih postavah zagotovljene pravice katoliške vere. 2. Zahteva popolno enakopravnost katoliškim profesorjem, docentom in vseučiliščnikom. 3. Katoliško ljudstvo se pozivlja, naj podpira katoliško časopisje. 4. Tirolski deželni poslanci se pozivajo, naj spravijo v primernem trenutku v razgovor Wahrmundov škandal in naj zahtevajo popolno zadoščenje. 5. Shod zahteva za apostolskega nuncija pravico, da protestira proti zasramovanju vere in papeža. Izjavlja svojo udanost papežu in njegovemu zastopniku.

Narodni spor na Češkem.

P r a g a, 27. aprila. Glasilo čeških odvetnikov opozarja češko javnost in češke odvetnike na sledeč slučaj: Praško deželno kot kazensko sodišče je obravnavalo o disciplinarni zadevi nekega uradnega službe. Poročevalec deželnosodni svetnik dr. Sabata je poročal nemško. Ugovarjal je višji deželnosodni svetnik Kasalicky, ker se je šlo za češko stvar in naj se zato obravnava češko. Pri glasovanju je pa glasoval za nemščino drugi votant deželnosodni svetnik Koech.

P r a g a, 27. aprila. Praški župan dr. Groš je vložil pritožbo na praško višje de-

želno sodišče, ker je odklonilo okrajno sodišče v Karlovih varih neko češko tožbo. Višje deželno sodišče je ukazalo, da se mora rešiti tožba češko.

P r a g a, 27. aprila. »Narodni Listy« objavljajo odlok trgovskega ministrstva praškemu poštnemu ravnateljstvu, po katerem se naroča, naj izda dvojezične brzojavne tiskovine za mešane in češke kraje, nemške pa za nemško ozemlje. Ukaz je datiran 2. t. m. Podpisal ga je sekčni načelnik glavnega poštnege ravnateljstva Wagner-Jaueregg. »Narodni Listy« vprašajo trgovskega ministra, če mu je znano, da je podrejeni mu uradnik podpisal v njegovem imenu ukaz, ki raztrga edinost Češke in škoduje uradni enakopravnosti obeh deželnih jezikov.

H e b, 27. aprila. »Egerer Zeitung« poroča, da niso resnična poročila čeških listov, da je izdalo hebsko sodišče češko razsodbo. Okrajno sodišče tudi ni dobilo ukaza, naj uraduje češko, a če pride tudi kaka razsodba, se le ne bodo reševale češko.

P r a g a, 27. aprila. Pardubški odvetnik dr. O. Kontsky objavlja v čeških listih, da je leta 1900 sedanji hebski sodni svetnik dr. Freyer v Trutnovem reševal češke vloge češko in branil pravice češčine. In kontumaciam je obsodil celo nekega trutnovskega meščana, ki ni hotel sprejeti dostavljene mu češke tožbe.

P r a g a, 27. aprila. »Narodni Listy« poročajo, da je odstranilo c. kr. okrajno glavarstvo v Karlovih varih nemško-češki napis in ga nadomestilo s samonemškim.

Italijani zahtevajo italijansko medicinsko fakulteto na Reki.

R e k a, 27. aprila. Občinski svet je soglasno sklenil, da naprosi ogrsko vlado, naj ustanovi na Reki italijansko medicinsko fakulteto. Šolski svet je priporočil prošnjo in izvolil odbor, ki izdelaj organizacijski statut za nameravano fakulteto.

Socialnodemokratske demonstracije za volivno preosnovo v Šleziji.

T e š i n, 27. aprila. Socialnodemokratska stranka je priredila včeraj v vseh večjih šlezjskih krajih demonstracijske shode za preosnovo šlezjskega deželnega zbora.

LISTEK.

Jurjevo na ljubljanskem Gradu.

Čez 13 let — od potresa sem — vršilo se je včeraj v grajski kapeli na Gradu zopet prošenje sv. Jurija ponovilo se je prošenje v obliki, kakor se je vršilo zadnjikrat leta 1869. ali 1870. Jurjevo na Gradu je do takrat zbralo ljubljánčanke in ljubljánčane v in pred grajskimi zidovi, kjer se je »fucalo« z medenimi kolači, sekalo pomeranče ter pilo sladko medico ob nalašč za to postavljenih tržnih šotorih. Ko se je opustila ta stara navada, tožilo se je sprva ljubljánčanom po njej, sčasoma pa so tudi to preboleli ter hodili na Grad »prodajat zijale« le tedaj, kadar je stalo ljubljansko barje pod vodo. Če drugega ne, uvedba zopetnega Jurjevega prošenja je vendar zgugala ljubljánčane zopet na prijazni Grad. Od potresa še ni bilo takega romanja in take procesije ljubljánčanov, kakor včeraj k sv. Juriju. Nas je to zelo veselilo, ker kaže kako zelo vpliva verski moment in kako so na Grad častit starega patrona kranjske dežele hiteli celo oni, kateri se navadno ogibajo cerkve, kaj šele kapelice! Veselilo nas je to tembolj, ker je za to romanje posebno veliko reklamo delal »Narod«, ki doslej romanjem in pro-

cesijam ni bil ravno prijazen, dà, »Narod« nas je v »klerikalizmu« to pot celo prekosil. V »Slovenec«, kot političnem listu, ne zbiramo darov za cerkve in kapelice. »Slovenski Narod« je pa v soboto začel nabirati darove za opravo cerkvice na Gradu! Kolika spokoritev! Ljubljanski župan je v času, ko se hoče proslavljati Trubarja, ne toliko kot slovenskega pisatelja, kot pa protikatoliškega reformatorja, odprl cerkvico sv. Jurija skoro baš ob 31. letnici, ko je ljubljanski škof — lepega in značilnega imena — Ivan Tavčar zopet pokatoličnil cerkvico sv. Jurija, katero so malo preje razdejali luteranci. Tako je Hribar spretno združil to s — Trubarjevo proslavo! Ne vemo, ali se je hotel pri tem bolj prikupiti Aškercu ali — Berčetu. To preiskovanje ni naša stvar, mi moremo le odobravati, da se bodo v cerkvici sv. Jurija vršile katoliške pobožnosti in da morda, kakor smo opazili včerajšnje razpoloženje, doživimo v kratkem na Gradu celo misijon za vse tiste, katerim so take stvari v nižavah premalo naporene.

Na Gradu je bilo včeraj res prijetno! Okoli 10.000 ljudi je včeraj kljub precej neugodnemu vremenu posetilo ljubljanski Grad! Okoli tržnih, z zastavicami okrašenih šotorov se je gnetlo občinstvo, marljivo privezavalo žejne svoje duše k izmučenim telesom in tako častilo sv. Jurija, grajskega patrona, grajski župnik

Brcce je pa opravljal sveto opravilo v natlačeno polni cerkvici. Tudi pred cerkvico smo opazili mnoge, ki so pobožno molili iz bukvic. Nepopisljivo smo bili ginjeni, ko smo po dolgih letih zopet stali v starodavnih, z raznimi stanovskimi grbi okrašeni kapelici ter prisluškovali angeljskemu petju za božjo čast vnetega pevškega društva »Ljubljanski Zvon«. Nekateri so šepetali, da je sv. Jurij na Gradu z »Ljubljanskim Zvonom« napravil čudež in ga »poklerikalil«, ker ni mogel gledati, da bi bila »poklerikaljena« »Ljubljana«, »Ljubljanski Zvon« pa ne. Tako se je zgodilo, da je tisti »Zvon«, ki ob Vseh svetih na pokopališču ni hotel peti, pel pri klerikalni prireditvi in je slovesno otvoril novo božjo pot. Sedaj menda »Zvon« tudi svoje zastave ne bo samo razvil, ampak jo bo blagoslovil pri sv. Juriju na Gradu. Na spokorno božjo pot je prišel sevč tudi g. župan. Privedla ga je gospa županja. Dolgo časa je gospod župan z Gradu gledal na Lichtenhurnov zavod, potem je pa poiskal gospoda grofa Lichtenberga, ki si je za včerajšnjo slavnost kupil nove »šporne« in novo kapo in ki je tako »zastopal slovenske plemenitaše«, kakor mu je to »Narod« določil. Grof Lichtenberg je bil včeraj kot grajski poglavar jako vesele volje, ljudomilo je segal ljudem v roke. Kazal je ljudem tudi tisto ječo, kamor je nedavno nekega vojaka zaprl, ker mu ni salutiral. Včerajšnja prire-

ditev je bila za vse sloje prava privlačna sila, saj je prišel na visoki Grad tudi županov tajnik Janko vitez Bleiweis, ki je celo v hrib viržinko kadil, in gospa Franja dr. Tavčarjeva, ki je prišla proslavljati spomin blagopokojnega katoliškega škofa istega imena. Tudi plesali so v neki kleti prav pridno, a je proti večeru policija to rajanje prepovedala. Časih se je kdo izmed občinstva zmotil in je namestu sv. Jurija klical — Urha. Sicer je pa občinstvo jako z zanimanjem ogledovalo stari grad, ki ima tako raznovrstno zgodovino.

Ne bo napačno, če na tem mestu posebno o kapelici sv. Jurija nekoliko posnamemo iz zgodovinskih virov:

Kapela sv. Jurija na Gradu je ena najstarejših zgradb ljubljanskih ter je nastala obenem z gradom vred. Ljubljane še davno ni bilo, ko je vrhu ljubljanskega Gradu že stala trdnjava za varstvo mali naselbini, ki se je polagoma razvijala na njega vznožju; Rožne in Hrenove ulice so najstarejše ulice ljubljanske kvas iz katerega je nastala pozneje Ljubljana. Na Gradu so bivali deželni glavarji. Kapelica na Gradu je bila posvečena sv. Juriju ki je bil takrat deželni patron in tako češčen, da so zmajali sv. Jurija spravili ljubljánčanje tudi v svoj mestni grb. Vsa taka kot je bila izprva, sedaj kapelica gotovo ni. Zgrajena je v gotskem slogu, najbrže ob

K javni telovadbi prihodnjo nedeljo ob 5. uri popoldne v „Union“!

Shodi so bili v Tešinu, Bjelici, Karwinu, Oderbergu, Poljski Ostravi, Trzynietzu in v Dzieditzu. Na vseh shodih so zahtevali preosnovno deželne in občinskega volivnega reda, kakor tudi, naj se prikloni Šlezija ozemlju, v katerem se po jezikovni postavi uredi narodno vprašanje. V Karwinu so priredili zborovalci po shodu demonstracijski izprevod. Pred gradom deželne glavarja grofa Larischa so klicali: »Vun z deželnozborsko volivno preosnovo!« — »Vun z jezikovno postavo!«

Jubilejske ustanove za otroka.

Moravska Ostrava, 27. aprila. Občinski svet v Poljski Ostravi je soglasno sklenil, da ustanovi ob cesarjevem jubileju dekliško industrijsko šolo in občinsko bolnišnico za reveže. Občinski svet v Moravski Ostravi pa zgradi zavetišče, namenjeno zanemarjeni mladini in občinski urad za obrambo otrok.

Napad na škotske duhovnike v rimski okolici.

Rim, 27. aprila. Zaradi napada na škotske duhovnike dne 25. t. m. je v Rimu vse razburjeno. Duhovniki člani rimskega škotskega semenišča so poleteli v Albano, ko jih je napadlo pet lopovov, ki so jih pričeli suvati z noži. Napadenci so se branili in klicali na pomoč, a predno so prihiteli orožniki, sta bila že dva duhovnika nevarno ranjena. Lopovi so zbežali pred orožniki, ki so jih zasledovali in prijeli štiri napadalce, ki so se zelo branili. Albansko prebivalstvo je bilo tako razburjeno zaradi napada, da bi bilo pobilo napadalce, če bi jih ne branili orožniki. Kljub temu so jih pretepli do krvi. Papeža je napad zelo razburil. V Vatikanu je poročilo o napadu napravilo veliko vznemirjenje.

Narodni boj v Šleziji.

Praga, 27. aprila. Dr. Urban je vložil pri okrajnem sodišču v Friedeku češko tožbo, dostavili so mu pa nemškorsodbo, dasi je dozdej izdajalo sodišče češke razsodbe. Dr. Urban se je pritožil na višje moravsko deželno sodišče.

Staročeški strankarski shod.

Praga, 27. aprila. Staročeški strankarski shod se je vršil 26. t. m. v Pragi. Udeležba je bila velika. O političnem položaju je poročal gosposkozbornični član dr. Matuš. Vse češke stranke je pozival na slogu. Deželni poslanec dr. Jeřabek je napadal mladočeško pozitivno politiko. Naglašja, da so sedanje zmede krivi mladočeši s svojo takozvano pozitivno politiko. Poslanec dr. Srb je pozival, naj izdela mladočeška stranka program za vse češke stranke. Dr. Srb naglašja, da državni zbor nima pravice, da sklepa o jezikovni postavi na Češkem, ker je za to vprašanje kompetenten edinole češki deželni zbor. Če pa sklene državni zbor jezikovno postaviti, bi to pomenjalo velik poraz češke politike. Dr. Bastýř je govoril o splošni volivni pravici in izjavil, naj se uvede pri deželnozborski volivni preosnovi proporcni volivni red. — Shod se je izjavil za starostno zavarovanje.

Dnevne novice.

+ Cesar je sankcioniral postavu o permanentni odseka kranjskega deželne zboru, ki ima nalogo, da sklepa o predlogih deželnemu zboru glede na preosnovno kranjskega deželne in volivnega reda.

času Friderika IV., ki je vladal od leta 1440. do 1493. Ta kranjski deželi zelo naklonjeni vladar je ustanovil v tej kapelici večne sv. maše, ki so se opravljale vsak dan v letu. Kapelica je imela tudi svojega posebnega, na Gradu bivajočega kapelana kastelana, katerega je plačevala cesarska blagajna, hrano pa mu je bil dolžan dajati deželni glavar. Dobival je 20 gld. letne plače.

Ko so se v početku XVI. stoletja okoli 1530. začeli na Kranjskem deželni zbori, shajali so se in zborovali na Gradu. Vsako zborovanje se je pričelo s sv. mašo. Do dobe protestantskih homatij se je od časov cesarja Friderika IV. sem brala na Gradu vsak dan vsaj ena sv. maša, opustilo se je pa to, ko se je začela na Kranjskem razširjati Lutrova kriva vera. Posebno so goreli za njo plemenitaši. Sredi XVI. stoletja se je moral tudi na Gradu katoliški kapelan umakniti luteranskemu pridigarju: katoliško službo božjo so nadomestili s protestantsko. Celih 37 let, od leta 1560 do 1597 so se v starodavni in častitljivi kapelici na Gradu shajali protestantje, dokler jih ni ljubljanski škof izgnal ter z veliko slovesnostjo uvedel na Gradu zopet katoliško službo božjo.

Stiški opat Lovrenc je tedaj pisal oglejskemu patrijarhu da so luterani kapelo na Gradu skoro razdejali in da se sedaj (leta 1595) popravlja. Dne 17. svečana 1597. je ljubljanski škof Ivan Tav-

+ **Deželni glavar v Belkrajini.** Iz Črnomlja se nam piše: V četrtek popoldne je obiskal naše mesto gospod deželni glavar in dvorni svetnik Šuklje, obiskavši Semič in ogledavši si traso do Kumpmantla. Takoj se je podal na prostor, kjer bo zidan novi črnomaljski most. Zvečer se mu je poklonil mestni odbor in g. načelnik okrajnega cestnega odbora. Mestna godba mu je zasvirala podoknico. Drugi dan se je odpeljal g. deželni glavar na Vinico, odkoder se je opoldne vrnil v Črnomelj, nakar se je ob 3. popoldne odpeljal v Stari trg. V soboto pa si je ogledal g. deželni glavar cesto čez Vrh, Vinico, Preloko in Adlešiče, odkoder se je podal v Metliko. Gospoda deželne glavarja sta spremljala poleg g. sina gospod stavbni svetnik Klinar in g. koncipist pri deželnem odboru Škarja. S tem da je g. deželni glavar prepotoval in natančno pregledal celo Belokrajino, nam je hotel pokazati posebno naklonjenost, za kar mu najlepša zahvala! — Prepričani smo, da bo potovanje gosp. deželne glavarja prineslo Belikrajini najlepših sadov.

+ **Žirovnik — »Sokol«.** Mož, ki je v šestnajstih letih svojega delovanja v Šent Vidu nad Ljubljano dosegel toliko, da sta mu pred nedavnim časom izrekla krajni šolski svet in občinski zastop vsled njegovega »delovanja« nezaupnico; mož, ki je doživel še pred par meseci žalostno afero pred sodiščem s »čuki«, o kateri aferi šolske oblasti menda še niso govorile zadnje besede — ta mož si je na stara svoja leta zaželel parade. Zahotelo se mu je rdeče srajce in res včeraj je je primahal v Šent Vid uradnik deželne odbora brat Drenik pomagat Žirovniku ustanavljat »Sokola«. Zbral je krog sebe samo fante, ki so morali hote ali nehoti zapustiti ondotni telovadni odsek. Med temi je posebno delaven neki Poličar, ki je nedavno kazal svojo olikanost nad šentviškim telovadnim odsekom — zakar je dobil tudi primerno zahvalo. Priporočamo tega vrlega mladeniča šentviškemu »Sokolu« za načelnika. On bo našel gotovo tudi primeren prostor za telovadnico, katere šentviški »Sokol« še nima. Zanimivo bo gledati po Šent Vidu korakati nadučitelja Žirovnika, gospoda brata zdravnika, učitelja Lenarčiča, načelnika Poličarja, brivskega pomočnika itd. Mislím, da druge nesreče ne bo, kakor te, da bodo ti bratje »Sokoli« ostali sami in nekega lepega dne se bo reklo: »bil je — pa ga ni več«. Žirovnik pa bo ostal sam s svojimi nezaupnicami, ki pričajo o plodonosnem njegovem »delovanju«. »Ja, gospod brat, »čuki« so hude ptice in znajo tudi govoriti, kadar se gre za njih poštenje in čast. Prepozno je priletel v Šent Vid »Sokol«, kajti, kar je krepke ponosne šentviške mladine, ta že ima lepo se razvijajočo organizacijo v telovadnem odseku, katera sto Žirovnikov ne omaje in tisoč »Sokolov« ne razdrobi. Na zdar!

+ **Za S. K. S. Z.** je darovala duhovščina loške dekanije zbrana na konferenci v Selcih 8 K. Hvala! Naj bi se na vsaki konferenci zbiralo za prepotrebno S. K. S. Z.!

+ **Umril** je v soboto v tukajšnjem Leonišču č. g. Josip Bizjak, kapelan v Planini pri Rakeku. Rojen leta 1883 na Breznici je bil pokojnik v mašnika posvečen preteklo leto in nameščen kot kapelan v Planini, katero službo je pa opravljal le nekaj mesecev. Truplo so prepeljali danes na Brez-

čar posvetil na Gradu oltar sv. Jurija, kar je zabeleženo na koženici, ki so bile v njej zavite svetniške kosti iz oltarnega groba; koženica je shranjena sedaj v Rudoljšču. Tedaj je bila posvečena tudi kapela. Pri tej svečanosti so bili navzočni nadvojvode: Ferdinand, Maksimilijan, Ernest, Leopold in nadvojvodke: Gregorija, Maksimilijana in Margareta. Vso to veliko gospodo je pogostil nato imenitno deželni glavar Lenkovič. Valvazor o tej priliki omenja, da se je svetišče na Gradu zvalo: kapela sv. Jurija, sv. Pankracija in sv. Helene. Po 37-letnem razsvečenju se je na Jurjevo leta 1597. slovesno s petjem, mašo in propovedjo ob velikem navalu ljudstva praznoval patroničij v kapeli sv. Jurija, kakor je zabeležil škof Tomaž Hren v svojem koledarju (Mitt. 1861. 74.).

Glede na javno življenje je zavzemala kapelica na Gradu znamenito mesto. V kapeli na Gradu se je vršilo mnogo onih cerkvenih opravil, za katere je dandanes določena šenkavška cerkev. Iz zvonika cerkvice na Gradu se je leta 1684. razlegalo prvokrat še sedaj po vsi deželi navadno zvonjenje ob sedmih zjutraj. Ukazal ga je bil cesar Leopold I. po slavni zmagi nad Turki pred Dunajem (leta 1683.). Z zvonjenjem na Gradu sta se pričlenila in končevala tudi največja dva ljubljanska sejma, tista, ki sta trajala po 14 dni, semenj o sv. Filipu in Jakobu (1. majnika) in sv. Elizabete semeni.

ico, kjer bo jutri, v torek, ob 10. uri popoldne pogreb.

+ **Rudarski svetnik** je postal v Idriji g. Frančišek Janda.

+ **Gozdni svetnik** je postal v poljedelskem ministrtvu g. Etbin Schollmayer.

+ **Katoliško slovensko izobraževalno društvo** se ustanovi pri Sv. Trojici nad Cirknico. Pravila so že potrjena.

+ **Osebnosti.** Gospod Srečko Herzig, rodom Idrijčan, c. kr. kancelist pri finančni prokuraturi v Trstu, je imenovan oficijalom pri isti oblasti.

— **Otrok zažgal hišo.** Na sv. Marka dan je pogorela Goltes-ova hiša in gospodarsko poslopje v Spodnjih Stranjah št. 10. Zažgal je triletni deček. Tako ima gospodar 4000 kron škode, ker ni skrnil otrokom žveplenk.

— **Požar v Tržiču na Primorskem.** V soboto zvečer je nastal požar v perilnici inženirja Friedla v hiši kontese Valentinis v Tržiču ter je napravil mnogo škode na pohištvu in perilu.

— **Zblaznel** je hrvaški književnik in bivši urednik »Narodne Obrane« Milan Serić.

— **Za župana v Žireh** je izvoljen Fran Primožič, posestnik in mizar v Novi vasi.

— **Umrila** je v Postojni gospa Terezija Krapež v 71. letu starosti znana pod domačim imenom Šopovka.

— **Tajinstven beg.** Nedavno je prišel iz Beljaka v Trst inženir Friedl s soprogo. V petek popoldne sta šla na sprehod na Opčine, kjer sta si ogledovala okolico. Nankrat reče Friedl svoji ženi, naj malo počaka, ker bi si rad od bližje ogledal novo železnico. Nato je odšel. Žena ga je čakala četr ure. Potem jo je začelo skrbeti in je šla za možem. Toda ni ga našla. Ljudje, ki so jo srečali, so rekli, da ga niso videli. Gospa Friedl se je podala v Trst in naznanila redarstvu, kaj se je zgodilo. Policija je poslala takoj nekaj agentov na Opčine, ki so preiskali vso okolico, toda o inženirju Friedlu ni bilo nobenega sledu. Gospa je bila seveda vsa iz sebe. V soboto zjutraj pa je dobila brzojavko iz Postojne, v kateri ji soprogo naznanja, da je zdrav in da se pripelje popoldne s poštnim vlakom. Šla ga je čakati na kolodvor. Toda moža ni bilo. Zvečer je dobila drugo brzojavko z lakoničnimi besedami: »Nahajam se v Mariboru.« Gospa je zbolela ter jo mora v hotelu čuvati bolniški strežnik. Friedl je pri sebi imel precej denarja. — Včeraj ob 11. uri popoldne se je Friedl vrnil v Trst. Po obnašanju soditi se mu je zmešalo. Oddali so ga v opazovalnico tržaške bolnišnice. Soproga se je vrnila v Beljak.

— **Vlom v poštni urad.** V Rihemberku pri Gorici so v noči od 24. na 25. t. m. vlomili neznani zlikovci v tukajšnji poštni urad skozi stranišče. Ropot je zbudil gosposodično, nakar so zbežali. Pogosto poskušene tatvine v Rihemberku dajo misliti, da vlomilci niso tujci.

— **S kamenom na vratu skočil v morje** je v Zadru kavarniški natak Ernest Marinello. Peljal se je v čolnu iz pristanišča, si privezal kamen na vrat ter skočil v vodo. V soboto jutro so ga našli mrtvega. Pravijo, da ga je gnala v smrt — ljubezen.

— **Češki tednik v Zagrebu.** Čehi, nastajeni v Zagrebu, so imeli nedavno shod v prostorih »Češke besede«, na katerem so sklenili, da pričnejo izdajati političko-ekonomski list, ki bo spočetka izhajal kot tednik.

Leta 1631. je držalo do kapelice 13 stopnjic. Imela je tri oltarje. Vsaki 14., 15. in 20. dan so maševali v kapeli oo. frančiškani. Vrh tega jim je bila tudi dolžnost izpovedovati jetnike na Gradu. Na Gradu je bila že takrat ječa in sicer za one jetnike, katere je bila poklicala pred svoj sodni stol deželna gosposka. Marsikdo je moral umreti takrat na ljubljanskem Gradu za lakoto; pri napadih na Kranjsko ujete Turke je zadela ta bridka usoda menda pač vsakega. V ta namen so imeli na Gradu v posameznih stolpih neznansko globoke ječe. Valvazorja pretresa kar zona, ko jih opisuje.

Sredi 18. stoletja je bivala na Gradu vojaška posadka. Frančiškani so poleg navadne službe božje skrbeli za to, da se je vsako leto god sv. Jurija na Gradu slovesno praznoval. Že na predvečer so imeli v njegovi kapelici litanije in večernico, na Jurjevo pa je bilo tam slovesno duhovno opravilo. Za tisti dan so posojali sv. Juriju svoje orglje. Iz njih samostana, ki je stal med semeniščem in sedanjo Mahrovo hišo, so jih peljali vsakokrat vojaki grajske posadke skozi mesto na Grad. Tedaj je vodila na Grad edinole pot mimo sv. Florijana. Ta dan so izpostavili nabiralnik za miloščino s podobo sv. Jurija. Glavni oltar kapelice je bil posvečen, a v poslednji dobi ni bilo več sledu posvečenega oltarja, nadomeščal ga je portatile. Razsvečen je bil ta oltar za časa francoske zasede, ko je

— **Rokovnjaški kvartopirci prijeti v Trstu.** Tržaška policija je dobivala že deli časa poročila o skupini mladih kvartačev, ki so po raznih kavarnah in restavracijah kalinom pulili perje. Marsikatera žrtev je izgubila znatne svote, med zadnjimi nek tržaški trgovec 13.000 K. Rokovnjači so imeli vedno pripravljene take šope kvart. v katerih so bile važnejše kvarte zaznamovane. Poleg tega pa so si v odločilnih trenutkih igre dajali znamenja in se dogovarjali v pravem rokovnjaškem jeziku. V eni zadnih noči je redarstvo udrlo v restavracijo »Dreher« ter prišlo štiri teh tičkov baš pri »delu«. Pišejo se Sepich, Mariotti, Mosco in Cusini. Zaplenili so jim precej denarja in nekaj šopov zaznamovanih kvart. Z njimi je bila tudi neka mlada ženska, o kateri sumijo, da je služila žrtvam za vabo. Obrt »dolgega Toneta« — tako je priimek glavarju čedne družbe — se je razprostirala menda tudi na Dunaj in Reko. Neki reški »somišljenik« je baje večkrat pozval »dolgega Toneta« brzojavno na pomoč, kadar je zavohal bogat plen. V Splitu pa rokovnjači niso imeli sreče. Bistre dalmatinske oči so goljufijo spoznale, krepke pesti pa rokovnjačem zrahljale kosti. Niso šli več v Split.

— **Ornitološka zbirka** hrvat. deželnege zoološkega muzeja v Zagrebu obsega okoli 4000 ptičev s Hrvaškega in dalmatinskih otokov. Okoli 1500 komadov je razstavljenih, k ostalim imajo pristop le strokovnjaki. Zagrebška zbirka je glede obširnosti druga v deželah krone sv. Stefana.

— **Tovarna za male Ogce na Reki.** V berilu za I. razred reških ljudskih šol na strani 37. čitamo: »Rojen sem na Reki. Reka je moj rojstni kraj, zategadelj sem Rečan. Nisem pa samo Rečan, marveč tudi Oger, kajti Reka je del zelo velike, zelo bogate in zelo lepe dežele, ki se imenuje Ogrska. Ogrska je moja domovina. Vsi, ki so rojeni na Ogrskem, so Ogrci.« — Zakaj ne naravnost — Madžari?

— **Prebivalstvo Trsta** znaša po računih mestnega statističkega urada sedaj 213.719 duš. Vojaške posadke niso vštete. Početkom letošnjega leta je mnogo več rojstev nego slučajev smrti. Od 1. januarja do 18. aprila narodilo se je 2231 otrok, umrlo pa je le 1794 oseb.

— **Neposredni vozovi med Zagrebom in Dunajem.** S 1. majem t. l. se uvedejo na progi Zagreb—Dunaj čez Gyénkemyses in Vel. Kanizo v vseh dir. vozovi 3. razr. pri ponočnih osebnih vlakih št. 1005 in 1008. Vlak št. 1005 odhaja z državnega kolodvora v Zagrebu ob 7.43 zvečer in prihaja na Dunaj ob 8.55 v jutro. Nasprotni vlak št. 1008 odhaja z južnega kolodvora na Dunaju ob 7.55 zvečer ter prihaja na državni kolodvor v Zagrebu ob 9.55 v jutro.

— **Prokustosom v Zagrebu** je izvoljen prvost. kapitel kanonika arhidiakona dr. Feliksa Suka.

— **Z »Dobrotvornim domom«,** ki ga zgradijo v Zagrebu, bo združeno tudi zavetišče za zanemarjeno deco.

— **Zagrebško narodno gledališče** ne bo gostovalo za časa jubilejne razstave v Pragi, ker je več prvih moči zbolelo in bi se gostovanje imelo vršiti ravno v velikih poletnih počitnicah, ko imajo igralci glasom pogodb pravico do dopusta.

— **Zopet požar v Malem Lošinjju.** Požari v Malem Lošinjju se množe. Zadnji pa vsaj ni zahteval človeških žrtev. Nastal je v kleti vile »Karolina« v Cikatu ter bil

rabil Francozom grad za vojašnico in bolnico. Sv. Jurij je tako doživel drugič gnusobo razdejanja na svetem mestu.

Leta 1742. je dal deželni glavar pl. Sauran naslikati grbe vseh kranjskih deželnih glavarjev ter jim pridejati primerne napise. Vidijo se v kapeli še dandanes.

Sedanji oltar sv. Jurija ima priprost gotiški nastavek in izvira iz novejšee dobe, najbrže iz leta 1877., kakor daje slutiti letnica na zadnji strani. Ko se je meseca vinotoka 1868. ljubljanski grad prelevil v kaznilnico, je dobila kapelica zopet svojega duhovnika. Zadnji duhovnik je bil g. Ignacij Žitnik, 1894. do potresa 1895., ko so opustili kaznilnico na Gradu. Skromno opravo kapelice je prodal erar na javni dražbi. Zvonove je kupilo Marijanišče, ki jih je iznova oddalo sv. Juriju. Izza potrebe do 9. decembra 1907. se ni v grajski kapeli brala sv. maša. Tega dne je razsvečeno svetišče sv. Jurija vnovič blagoslovil šentjakovski kaplan Fran Žvan. Ko je prišel ljubljanski Grad v roke mestne občine, je občina sklenila vrniti kapelico njemu namenu: službi božji.

Upamo, da se bo začelo sedaj resno z olepšavanjem ljubljanskega Gradu, ki bo tako za izlete postal vedno priljubljenejši Ljubljancanom, pa tudi tujcem, ki prihajajo v Ljubljano. Nekoliko o tem jutri.

Razne stvari.

Velikanski vihar v Ameriki. — Več mest uničenih.

Vihar, ki je divjal 24. t. m. po državah Missisipi, Alabani in Louisiani, e razdjal popolnoma več mest, druge pa opustošil. Izgubilo je življenje več sto oseb. Samo v Atlanti je 250 mrtvih in ranjenih. 21 malih mest je vihar takorekoč pomedel s površja. Utrgal se je tudi oblak, nakar je nastopila strašna povodenj. Viharji še divjajo. Dvigajo se velikanski stebri prahu, da se solca nič ne vidi. **Dosedaj je mrtvih baje že tisoč oseb.** Večinoma so mrtvci črnici.

Sveta vojska proti Angležem.

Mohmandi so 24. t. m. poizkusili obkoliti angleško taborišče. Na tisoče Afgančanov se pridružuje Mohmandom. Mulahi hujskajo na sveto vojsko proti Angležem. Angleži so izgubili sedem mož in štiri častnike, 28 mož je nevarno, 19 pa lahko ranjenih. Sovražnik je izgubil 400 mož.

Angleška zaplenila avstrijski parnik.

»Daily Mail« poroča iz Shanghaija, da je angleška krona zaplenila po razsodbi mornariškega sodišča parnik »Mahoreschin«, ki je last neke avstrijske tvrdke. Ladja je bila registrirana protipostavno za angleško in je jadrjala pod angleško zastavo.

»Vesela vdova« plagijat? Iz Amerike prihaja vest, da je Leharjeva opereta »Vesela vdova« plagijat. Baje je opereta posneta po dveh starih francoskih operetah »L'Attaché d'Ambassade« in »Le Paris de Mahomet«. Slavna pesem »Maksim« je baje vzeta iz zbirke francoskih narodnih popevk »Chansons Provençales«.

policijsko nadzorstvo.

Ženo in sebe umoril. V Lišni na Češkem je kočar Josip Mockerschnabel v pijanosti ubil s sekiro svojo ženo, s katero je živel v sovraštvu; nato se je sam obesil v skednju.

Telefonska in brzojavna poročila.

RAUCH.

Dunaj. 27. aprila. Danes je dospel semkaj baron Rauch.

DEMONSTRACIJE.

Dunaj. 27. aprila. Na tukajšnji tehniki so se vršile demonstracije proti profesorju dr. Engländerju.

BARON BECK PRI CESARJU.

Dunaj. 27. aprila. Cesar je sprejel barona Becka v 1 in pol ure trajajoči avdienci.

PROTI CESARJEVEMU JUBILEJU V BOSNI.

Sarajevo. 27. aprila. Dočim delata vlada in Hrvati priprave, da proslave cesarjev jubilej, se Velesrbi izdali parolo, da se jubilejske slavnosti od strani Srbov in Mohamedancev bojkotirajo in se proslavi 31. avgusta turški sultan kot resnični suveren Bosne.

BOJ NA ČEŠKEM.

Budjevice. 27. aprila. V Kalschingu se je vršil nemški ljudski tabor, na katerem so nemški poslanci oistro nastopili proti vladi ter zahtevali zadoščenja za krivice, prizadejane Nemcem od praškega nadsodišča. Istodobno se je vršil v Hohenburgu krščansko-socialni protishod, na katerem so obravnavali o agrarnih stvareh.

DRŽAVNOZBORSKO ZASEDANJE.

Praga. 27. aprila. Masarykov »Čas« piše, da Beck v sedanjem zasedanju ne predloži jezikovne postave. Mogoče, da jo predloži voditeljem strank. Masaryk toži o razcepljenosti čeških strank. Masaryk odsvetuje obstrukcijo. Zbornica stremi, da reši predvsem starostno zavarovanje, po državljenje železnic in ureditev rek. Masaryk pravi, naj bodo češke stranke zadovoljne, če Beck zdej ne predloži zbornici jezikovne postave.

PRAGA IN CESARJEV JUBILEJ.

Praga. 27. aprila. Mestni svet praški je sklenil, da predlaga občinskemu svetu, naj se ob cesarjevem jubileju ustanovi otroška bolnišnica, hiralnica in oskrbovalnica invalidov in moderna obrtna šola. Slavnostnega dunajskega izprevida se praška občina ne udeleži.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Praga. 27. aprila. Češki radikali so imeli 26. t. m. posvetovanje, ki ga je vodil poslanec dr. Baxa. Sklenili so, da pošljejo k namestniku deželnega maršala grofu Schönbornu odposlaništvo, ki bo prosilo, naj se takoj skliče češki deželni zbor. Nadalje so protestirali, da se reši jezikovno vprašanje v državnem zboru, ker je za rešitev narodnega vprašanja kompetenten edinole češki deželni zbor.

denarnih žrtev, od katerih živijo njegovi prijatelji.

š **Ormož.** Nemški listi pojejo slavospeve, kako se nemštvo v našem mestu krepi. Kaj pa je s slovenstvom? Podvoditelji »Narodne stranke« imajo v mestu svoje sedeže, toda za napredek slovenstva ne ganejo rok. Liberalci delajo za narod, kjer se jim obeta dobiček. Denar je njih narod.

š **Samonemške tiskovine** pošiljajo sedaj c. kr. glavarstva za izkaze otrok, katerim se imajo cepiti osepnice. Pošiljaljmo jih nazaj! Dobe se slovenske, samo zahtevati je treba.

š **Samoumor.** V nekem mariborskem hotelu se je ustrelil 24. t. m. krojaški pomočnik Josip Finžgar iz Maribora. Vzrok je neznan.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Jutri točno ob pol 8. uri zvečer bo v »Slovenski krščansko-socialni zvezi« predavanje. »Zveza« je dobila zagotovilo, da pride predavati odličen gost iz Kranja. K najobilnejši udeležbi vabi odbor.

lj **Ljubljanske občinske volitve.** Danes je volil I. razred. Izvoljena sta bila: dr. K. Bleiweis, ki je dobil 198 in Gorše, ki je dobil 195 glasov. Franc Grošelj je dobil 8 glasov. Po en glas so dobili: Franc Kobau, profesor v dež. muzeju, Simon Treo, stavbinski mojster, Viktor Rohrman in Matevž Zadnik, gostilničar Pred škofojo št. 1. Vseh volivcev v I. razredu je 789. »Slovenski Narod« je upil, da prvi razred naskoči »Nemci in klerikalci«, a tudi to ni pomnilo magistralnih glasov, ki so letos celo padli. Lani so magistralovci v I. razredu še dobili 217 glasov.

lj **Gledališki večer** »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani« je v nedeljo, 26. t. m., lepo uspel. Društvena dvorana je bila polna. Opazili smo med udeleženci deželnega in državnega poslanca dr. Jan. Ev. Kreka, dr. Pegana, ravnatelja Rašico, zastopnika »S. k. izobraževal. društva« v Škofji Loki in več gospodov duhovnikov. Obžalujemo, da se je druga naša inteligenca odlikovala s svojo nena vzročnostjo. Gosp. Jernej Ložar je vzbudil s svojima kupletoma »Srečko v nesreči« in »Poljski čuvaj iz Zvitodola« mnogo smeha. Moški zbor je zapel »Moj dom«, »Na planine« in »Zrinjsko-Frankopani«. Pokazal je s svojim nastopom, da pod vodstvom svojega pevovodje g. Gorjupa vedno bolj napreduje. Društveni predsednik g. Stroj je naznanil v prisrčnih besedah, da je nocojšnji večer slavnostni večer. Odbor je sklenil, da imenuje za društvenega častnega člana g. Franca Globevnika, izbornega pevca, ki je pravi steber pevskega zbora. Starosta g. Vrančič je izročil slavljencu častno diplomu. Slavljence g. F. Globevnik se je prisrčno zahvalil na časti. Deluje že v rokodelskih društvih 23 let. Bodril je svoje tovariše, naj krepko delujejo v prosep »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov«. Končno so priredili rokodelski pomočniki igro »Okrog zemlje v 80 dneh«. Vsi igralci so zelo častno izpolnili svojo vlogo in pokazali, da bi se lahko pokazali tudi na velikih odrih. Predstavljali so kakor predstavljajo pravi igralci po poklicu. Ugajal je osobito Phileas Fogg (g. Vrečar), ki je izborni predstavljaj bogatega Angleža, katerega ne spravi nobena stvar iz ravnotežja. Vredna vrstnika sta mu bila policijski agent Fix (g. Rud. Vrančič) in Jean Passepartout (lv. Peterlin), Foggov sluga. Tudi ostali igralci so popolnoma izvršili svoje naloge. Predstava ni prav nič zaostajala za svoječasno v deželnem gledališču. Igralci so prav dobro znali svoje vloge, šepetalec nismo čuli. Upamo, da nas »Rokodelsko društvo« kmalu zopet razveseli s kako predstavo.

lj **Nesreča pri D. M. v Polju.** V nedeljo ob 11. uri in pol so se peljali iz Ljubljane v Vevče pisarniški ravnatelj Karol Poche, njegova soproga Hedviga, delovodja Drakulič in njegova žena, poštarica Franja Drakulič in E. Mondeka. Pri Devici Mariji v Polju jim je prišlo nasproti več fantov, menda napitih, ki so kričali, vsled česar sta se — tako pravi voznik — konja splašila. Voz se je prevrnil in gospod Poche si je zlomil štiri rebra ter poškodoval levo roko, gospej Poche je zlomljena desna roka, dočim sta Drakuličeva le lahko poškodovana. G. Drakulič je zletel v brzojavni drog ter se ranil na obrazu. Edinemu g. Mondeki se ni zgodilo ničesar. Ob treh zjutraj so težko poškodovana zakonska Poche prepeljali v tukajšnji bolnišnico.

lj **V Trstenjakovem uradniškem društvu** »Naša zveza« je blagajnik Rudolf Vesel na občnem zboru povedal, da še nima popolnega denarnega pregleda. Na občnem zboru tega društva se je zopet pokazalo, da je to društvo liberalno politično in da je posvečeno v prvi vrsti le tej politiki. Naše poslance bo zanimalo, če jim povemo imena gospodov, ki so na čelu liberalni politiki med uradništvom. To

so: Fr. Kobal, katerega je Trstenjak kandidiral za podpredsednika »Naše zveze«, Ivan Verstovšek, Rudolf Vesel, Josip Tomažin, And. Kneisl, J. Perne, Anton Grubišič, Z. Rak, Iv. Petek, Fran Šemrov, Rud. Didek in K. Urbančič.

lj **Poizkušen samoumor.** Sinoči je prišel iz Reke v Ljubljano samski betonski delavec Kotosz Sandor, rodom iz Ogrskega, in se nastanil v neki gostilni v Koldovskih ulicah. Spal je, kakor sam pravi, do 9. ure zvečer, in ker je slišal madžarsko petje, je vstal in prišel v gostilno. Ko je prišel iz nje, so ga zasledovali neki njegovi sovražniki, s katerimi je delal na Reki. Bežal je pred njimi na Ambrožev trg, kjer je videl policijskega stražnika, katerega se je izognil. Skril se je potem na neko dvorišče in ker je slišal za seboj še vedno glasove sovražnikov, je skakal čez ograje iz vrta v vrt. Konečno se je zabodel iz strahu v levo stran prs in si prerezal levo roko. Kotosza, ki si je najbrže domišljeval, da ga kdo zasleduje, so prepekljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj **Napadenemu Stritarju** se v bolnici obrača na bolje.

lj **Poročil** se je član slovenskega gledališča gosp. Josip Nučič z gospodično Josipino Rozman.

lj **Pokopali** so včeraj gdčno. Mimi Arko, sestro g. poročnika Adolfa Arko, ki je umrla po daljši bolezni, stara šele 20 let. Velepoštovani rodbini naše najiskrenejše sožalje!

lj **Železna brv čez železnični tir na Dunajski cesti** še zdaj ni prometu izročena, dasiravno je vse gotovo — železna konstrukcija in stopnjice. Pa ne da bi bilo družbi že žal za to — bagatelo, ki jo je za Ljubljano podarila. Občinstvo pa se pritožuje nad to zavlačnostjo!

lj **Prehod čez Miklošičevo cesto** od vogla Regalijeve hiše proti parku so začeli tlakovati. Tak prehod bo napravljen tudi na voglu Rimske ceste proti Bleiweisovi cesti.

lj **Druga vodovodna cev** je od Marije Terezije ceste po Bleiweisovi in Erjavčevi ter Cesti na Rožnik do rezervarja položena, zdaj jo prično polagati po Marije Terezije cesti proti Spodnji Šiški.

lj **Od Viča proti Kolezij** dobe novo cesto. Projektovana pa je tudi druga, z Rimske ceste čez Mirje proti Kolezij.

lj **Pri plinovi tovarni** napeljujejo vodovod v tovarniške prostore. Pri vohu postavijo novo železno ograjo mesto prejšnje lesene.

lj **Svet od Harbichove hiše ob podaljšanih Škofjih ulicah** do vojašnice so, zasuli in skrtili na »Trg pred vojašnico«, in ne bo zazidan. Kako so mogli ta prostor s tem imenom krstiti, nam je res neumljivo.

lj **Majevi izleti.** Mestne ljudske šole praznovala bodo letos majnik z izleti na Rožnik, Šmarno goro in Gorenjsko.

lj **Samo nemški.** Človeku se dozdeva čudno, ko pride v prodajalnico cvetlic neke ljubljanske tvrdke v Prešernovih ulicah, četudi z večjim naročilom, pa se mu ne more postreči, ker prodajalka zna — samo nemški. Ker zna in rado govori vse osebje z gospodarjem vred slovensko, bi bilo le v njegovo korist, če bi na najbolj važni prostor postavil Slovenko, ki zna gotovo tudi nemški!

lj **Zahvala.** Velecenjeni gospod Robert Kollmann, trgovec v Ljubljani, blagovolil je pokloniti v proslavo spomina svojega pokojnega očeta blagorodnega gosp. Franja Kollmanna pevskega društvu »Ljubljana« izdatno svoto 500 K. Odboru zgoraj označenega društva je prijetna dolžnost izrekat i velecenjemu gospodu dobrotniku na veledušnem daru tem potom svojo najiskrenejšo in najglobljejšo zahvalo. Ljubljana, dne 23. mal. travna 1908. Za odbor pevskega društva »Ljubljana«: Rado Šturm, t. č. predsednik. — Dr. Lovro Pogacnik, t. č. blagajnik. — Makso Bradaška, t. č. tajnik.

lj **Dobrim ljudem zahvala.** Rodbina umrlega fotografa g. Iv. Kotarja se najtopeleje zahvaljuje vsem dobrotnikom za vse milodare, ki jih je prejela s posredovanjem uredništva slovenskih listov in ki so jih ji razni dobrotniki osebniz izročili.

lj **Uradniško stavbeno društvo v Ljubljani.** Izvanredni občni zbor, ki bi ga imelo 2. majnika t. l., se je preložil na soboto dne 2. majnika t. l. se je preložil na soboto dne 9. majnika t. l., ker se mnogo društvenih članov namerava udeležiti pevskega izleta »Glasbene Matice« v Zagreb in je pripravljavemu odboru na tem, da se radi važnosti izvanrednega občnega zbora kolikor možno vsi člani udeležijo.

lj **50 let stanuje v eni hiši.** G. Josip Graul, star 83 let, je praznoval včeraj 50 let, kar stanuje v eni in isti hiši, namreč v Koldovskih ulicah šte. 23, pri gospodu Hudoverniku.

lj **Našla** je šoska učenka Antonija Prohinarjeva fin pasji ovratnik brez znamenke in se ga dobi na magistratu.

kmalu pogašen. Vendar je imel lastnik Hasenörl precej škode, ker mu je ogenj znatno pokvaril dragocene preproge v sobah prvega nadstropja in se mu je vsled dima zadušil lep japonski pes, ki ga je stal nad 800 K.

— **Zagrebski Čehi** obiščejo jubilejsko razstavo v Pragi s posebnim vlakom. Za to razstavo se kaže v Zagrebu veliko zanimanje.

— **Stereoskop Rožun v Novem mestu.** Znani litjski fotograf, ki je v Ljubljani z svojim stereoskopom dosegel splošno zanimanje za njegovo lepo idejo, nastopil je sedaj svoje popotovanje po Dolenjskem in se bo mudil par dni tudi v Novem mestu.

— **Podjetje** ima namen širiti zanimanje za naravne krasote lepe naše domovine. V to svrhu fotografiral je imenovani vse znamenitejšie naravne krasote naše Kranjske od Kuma do Triglava, od Kolpe do strmih višin kamniških planin, in sicer stereoskopno, kar ga je stalo mnogo truda in denarja. Tako nam je dana prilika, vse te prelepe naravne krasote v popolni plastiki občudovati. Brez znoja in truda prehodi mo pred vsem prelepo našo Dolenjsko; posebno Novo mesto z okolico je častno zastopano. Tu in tam vidimo tudi mnoge zgodovinske znamenitosti. Za tem gremo na strme vrhove kamniških planin, Karavank, na Triglav itd., in se divimo prekrasnemu planinskemu raju. Slike so jako čiste, plastično in umetniško izdelane ter bodo gotovo mnogo pripomogle, da naša dežela zaslovi po širnem svetu, ker bo g. Rožun ž njimi obiskal tudi ptuje dežele. Iz Novega mesta gre podjetje v Kostanjevico, na Krško, potem na Štajersko in Hrvaško. Narodno podjetje najtopeleje priporočamo.

Štajerske novice.

š **Poslanec dr. Benkovič — namestnik grof Clary.** »N. L.« je zadnjič zopet priobčil debelo raco o dr. Benkoviču z očitnim namenom delati združbo. »N. L.« piše, da je namestnik grof Clary »Aldringen pretrgal osebno občevanje z dr. Benkovičem radi njegovega govora v državnem zboru, v katerem je baje neprevidoma izdal svoj pogovor s štajerskim namestnikom o uradništvu na Spodnjem Štajerskem. Po dobljeni informaciji pribijemo to vest »Narodnega Lista« kot popolnoma neresnično; kajti poslanec dr. Benkovič je bil po dotičnem govoru že opetovano sprejet od štajerskega namestnika v avdijencah in se je z njim pogajal o raznih zadevah, zadevajoč njegov volivni okraj, tudi zopet o uradniških zadevah.

š **Duhovniške vesti.** Bizeljsko je dobil veleč. gosp. Rudolf Rakteli, ljubljanski rojak; Radvanje je razpisano do 2. junija. Št. IIj pri Velenju je podeljen veleč. gosp. Anton Kolar; Kebelj je razpisan do 1. junija.

š **Smešno in žalostno!** »Domovina« pozivlja slovensko prebivalstvo v Celju, naj govori na pošti izključno v svojem materinem jeziku. Žal, pritrditi moram, da se to res ne izvršuje tako, kakor bi se moralo. Žalosten zgled nam je načelnik »Narodne stranke«, dr. Kukovec. On govori, kakor splošno znano, na pošti z uradništvom, ki je deloma večše slovenskega jezika, edino le v nemškem jeziku! »Domovino« vprašamo, li pozna tega moža, ki čuje na ime dr. Kukovec! — Na papir ž njim!

š **Izredno važno vprašanje** vznemirja zadnjihi štirinajst dni liberalno slovensko in nemško javnost na Spod. Štajerskem, namreč koliko dohodkov ima dr. Korošec na leto. »Narodni List« se trudi v potu svojega obraza podati slovenskemu narodu natančne podatke in če se je motil v eni številki, v drugi skrbno in lojalno popravi svojo zmoto. Na tej višočini se giblje pri nas politika celjskih liberalcev! Za resnično važna in za naš narod pomenljiva vprašanja se ti ljudje ne brigajo, v ospredje tiščijo le osebne lapalije. Toda kakor drugod se bo tudi pri nas ljudstvo naveličalo takega bojevanja in na celi črti odklonilo liberalno politiko.

š **Liberalna budalost.** Na kak način hočejo naši liberalni advokati in učitelji spraviti ljudstvo na višjo stopinjo kulture, to nam je razvidno posebno iz njihovih glasil. V »Narodnem Listu« čitamo nasledno budalost: »Telegram od Sv. Barbare v Halozah. Govori se, da dobijo v kratkem vsi udje »Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva« zvonce okoli vratu, da se katera ovčica ne preoddalji v bližino liberalnega »Napreja«. — Tako lirano podaje glasilo »inteligentov« na Štajerskem. Sram nas je Štajerce, da je naša liberalna stranka med vsemi svojimi sovrstnicami na najnižji stopinji.

š **Celje.** V narodni stranki se zopet pojavljajo glasovi, da se naj išče stika in kompromisa s kmečko stranko. Taki glasovi se redno ponavljajo, kadar zapazijo liberalci nanovo nevspehe svojih prizadevanj. Tudi dr. Kukovec se je že naveličal

»OSREDNJA ZVEZA AVSTRIJSKIH TRGOVCEV«.

Dunaj, 27. aprila. Tu se je ustanovila »Osrednja zveza avstrijskih trgovcev«. Na shodu je govoril trgovinski minister Fiedler. Sklenili so resolucijo, ki pozivlja vlado, naj ustanovi trgovinski svet pri trgovinskem ministrstvu.

NOVA KRŠČANSKO - SOCIALNA ZMAGA.

Sv. Hippolit (St. Pölten), 27. aprila. V Sv. Hippolitu, kjer je neomejeno gospodoval znani svobodomiselní Vökl in njegova liberalna stranka, so zmagali pri občinskih volitvah na celi črti krščanski socialci.

UČITELJICA ODLIKOVANA.

Rim, 27. aprila. Papež je predsednici I. društva katoliških učiteljic, nadučiteljici Karolini Ambros podelil častni križec pro ecclesia et pontifice.

GRANITO DI BELMONTE.

Rim, 27. aprila. Prihodnji konzistorij se ne bo vršil pred koncem novembra. Pri tej priliki postane dunajski nuncij Granito di Belmonte kardinal. Slednji je že pred letom želel postati nadškof v južni Italiji.

VELESRBSKE BOMBE.

Cetinje, 27. aprila. »Glas Črnogorca« poroča: Sodišče za anarhistične zločine toži sledeče osebe: Marko Daković, jurist; Teodor Bozović, vseučilišnik v Belgradu; Jovan Gonović, vseučilišnik v Belgradu; Milija Pavičević, bivši poslanec; Simo Sobajić, bivši poslanec; Lazo Bozović, bivši učitelj; Lubo Pavić, trgovec; Pero Vrbica, bivši ministerialni uradnik; Andrej Radović, sodni tajnik; Bajo Gardazević, sodnik; Savo Zursković, bivši poslanec; Nikolaj Martinović, dijak v Monakovu; Peter Novaković, pisar; Rado Popović, dijak; Vujadin Okičin Vujačić, pisar; Milutin Ristov Milicković, ekonom; Lazar Damjanović, jurist; Jovan Tomašević, gimnazijec; Jovan Kazić, gimnazijec; Gligorije Vukčević, gimnazijec in Joa Lazarević zaradi anarhističnega zločina proti knezu Nikolaju I., članom vladarske rodbine, ministrom in državnim temeljnim postavam. Razprava se vrši 12. maja.

DAROVI SV. OČETU.

Rim, 27. aprila. Iz vsega sveta prihajajo povodom jubileja sv. očeta bogati darovi. Dar nemških katolikov bo izroččen sv. očetu meseca maja. Benečani izroče sv. očetu dragocen prestol.

VEČNI NASI.

Rim, 27. aprila. V Trapanu so zopet izvolili Nasija za poslanca.

KNEZ EULENBURG V ZANJKI.

Berolin, 27. aprila. Državno pravdnitvo je sklenilo, da konfrontira kneza Eulenbura z Riedelnom in Ernstom, ki sta v Monakovem izpovedala za kneza zelo obteževalno.

NESREČA NA MORJU.

London, 27. aprila. Ob nesreči, ko sta trčila skupaj križarica »Gladiator« in parnik »Saint Paul«, so utonili trije mornarji »Gladiatorja«. Pogrešajo še enega poročnika. »Gladiator« je popolnoma razdejan.

SILEN NALIV V KAIRI.

Kairo, 27. aprila. Vsled silnega naliva je bil včeraj tu ustavljen promet. V Wai-lyju pri Kairi je naliv podrl 70 hiš.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 27. aprila.

Pšenica za maj	11.21
Pšenica za oktober	9.48
Rž za okt.	8.22
Koruzna za maj	6.40
Oves za okt.	6.50

Efektiv: nespr.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dat.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
26	9. sveč.	33.4	5.2	sr. svzh.	obl.	
27	7. zjutr.	36.6	3.1	sr. jzab.		27.4
	2. pop	35.4	12.0	sl. jug.	jas.	
Srednja včerašnja temp. 8.6°, norm 11.4°						

Podružnica v Spljetu.

Dela glavna I
I I K 2,000.000. I I

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča		žrebanje	glavni dobiček
promese na 3 %	zemlj. kreditne srečke II. em. po K 5.50	5. maja	K 60.000.—
»	» 3 % zemlj. kreditne srečke I. em. po K 5.—	15. maja	» 90.000.—
»	» 4 % ogr. hipotečne srečke po K 4.—	15. maja	» 70.000.—
»	» ogr. premijske srečke cele po K 12.—, pol. po K 7.—	15. maja	» 200.000.—

Podružnica v Celovcu.

I Rezervni fond
» K 200.000. »

Tomaž Potočnik, župnik na Breznici, naznanja tužnim srcem v svojem in v imenu očeta, bratov in sestr pokojnikov prežalostno vest, da je velečastiti brezniški rojak, gospod

Josip Bizjak

kaplan v Planini

po dolgi bolezni, previden s svetim zakramenti za umirajoče, v 26. letu svoje starosti v soboto, dne 25. aprila 1908, ob 7. uri zvečer v Leonišču v Ljubljani mirno zaspal v Gospodu.

Truplo dragega rajnika se bo v ponedeljek, dne 27. aprila, blagoslovilo v Leonišču in potem prepeljalo v Moste pri Breznici ter bo v torek dne 28. aprila, ob 10. uri dopoldne pokopano na Breznici.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župniški cerkvi na Breznici. Predragega rajnika priporočam najiskrenejše v molitev in blag spomin.

Breznica, dne 26. aprila 1908.

1031

Frančiška Piccoli

roj. Cambiagio

je umrla danes po dolgi, zelo mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere. Potrži najgloblje žalosti naznanjajo podpisani, tudi v imenu ostalih sorodnikov vest o nenadomestni izgubi vsem prijateljem in znancem.

Zemski ostanki drage pokojnice se prepeljejo v ponedeljek dne 27. t. m. ob 1/2 11. uri dopoldne iz kapele svetega Justa na pokopališče sv. Ane v Trstu.

Trst, 24. aprila 1908.

Gabrijel Piccoli, lekarnar
soprog

Lottina, Dr. Gabrijel, Antonietta
in Marija Piccoli
otroci.

Angiolamaria Piccoli
sinah

Brez vsakega posebnega obvestila.

Zahvala.

Povodom smrti našega iskrenoljubljenega soproga in očeta gospoda

Karola Kotnika.

posestnika na Mirkah

izrekamo tem potom našo presrečno zahvalo prečastiti duhovščini, slavni Vrhniški čitalnici, Verški požarni bramb, darovalcem krasnih vencev in sploh vsem ki so spremlili dragega rajnika na zadnjem potu.

Mirke, 24. aprila 1908.

Rodbina Kotnik.

1033

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranjenje prhljaja (lusk) na glavi, to je

Kapilor št. I.

Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončica 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 65. (Slavonija). Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

Mala oznanila.

(Vsaka beseda velja 2 vin.)

Službe iščejo:

Kuharica, stara nad 30 let; šla bi najraje v kako župnišče na deželi. Naslov pove uprava.

Mladenč, vojaščine prost, ki bi mogel vršiti tudi manjša pisarniška dela pri kaki posojilnici. Ponudbe sprejema uprava lista.

Občinski tajnik. Vpokojen nadučitelj želi službo obč. tajnika pri kakem županstvu S. L. S. blizu Ljubljane.

Deček, ki ima veselje do trgovine. Naslov pove upravništvo.

Dekle, 30 let stara želi kot kuharica v kakšno župnišče.

Proda se:

Dobro ohranjen glasovir. Cena primerna. Ponudbe z naslovom na upravo lista.

Stanovanja:

Išče se stanovanje v sredini mesta z eno ali dvema sobama ter kuhinjo. Ponudbe na upravo tega lista.

Lepa meblirana soba se takoj odda. Kje, pove uprava tega lista.

Stanovanje s hrano, poseben vhod v sobo, išče samski uradnik, Ponudbe sprejema uprava na naslov „X. Y.“

Soba s posebnim vhodom in razgledom na ulico se odda. Več Pred škofijo 21.

Javna dražba.

Pred c. kr. okrajno sodnijo ljubljansko soba šte. 16 dražilo se bode

dne 8. maja ob 10. uri dopoldne

Janko Traunovo posestvo na Viču pri Ljubljani, obstoječe iz treh gospodarskih celot in sicer:

Hiša šte. 3 ležeča ob tržaški cesti, v kateri se izvršuje trgovina z mešanim blagom in gostilniška obrt. Gostilniški prostori so pripravljeni v vsakem letnem času za največje veselice prireditve. Zraven pripadajoče gospodarsko poslopje vsebuje skladišča, kleti, živinske hleve in pekarno. Ta poslopja in zraven spadajoči hišni vrt, potem 1 1/2 orala obsegajoč senčni vrt, prilično 2 orala travnika in 2 orala njiv so sodno cenjena na K 46.662.—.

Drugo gospodarsko celoto tvori 28 stavbenih parcel v v Rožni dolini s cenilno vrednostjo K 13.456.—.

Tretja gospodarska celota hiša št. 61 na Glincah obstoječa iz dveh poslopij in zraven spadajoči obsežni vrt, je cenjena na K 10.850.—.

Pojasnila daje odvetniška pisarna dr. Hudnika v Ljubljani.

1030 1

Slovensko planinstvo.

+ Občni zbor »Slovenskega planinskega društva.« V soboto večer se je vršil v restavracijskih prostorih »Narodnega doma« 16. občni zbor naših planincev. — Otvoril ga je, konstatuje sklepčnost, okrog 9. ure predsednik prof. Orožen s kratkim pozdravnim nagovorom, v katerem se je zahvalil vsem činiteljem, ki so pripomogli, da se je društvo iz skromnih početkov razvilo v krepko drevo. V znak sožalja za sodelavci, ki so umrli tekom zadnjega leta (dr. Mil. Dolenc, Viktor Rohman, Peter Levičnik in dr. E. Kramer) se zborovalci dvignejo s sedežev. — Poročilo o zadnjem občnem zboru je bilo natisnjeno v društvenem glasilu. — Tajnikovo poročilo čita odbornik Korošec, — »ker je g. Hauptman hripav«. Iz istega posnemamo, da je društvo imelo lani 2662 članov, in sicer osrednje društvo 634, sedemnajst podružnic pa 2028 članov. Število članov osrednjega društva kaže prirastek (+ 15), podružnice pa so brisale ude, ki niso plačevali članarine, ter izkazujejo izgubo (— 115). Tekom leta 1907 se je ustanovila nova podružnica selška s sedežem v Železnikih. Podružnica v Il. Bistrici je začela delovati še le letos. Podružnica v Pazinu, ustanovljena že leta 1906, še ne deluje. — Odbor je imel 49 sej; razun tega je bilo sedem sej veseličnega odseka, 2 markacijskega, 2 za oskrbo Kadilnikove kočice. Razun občnega zbora se je vršil prošlo leto tudi shod delegatov osrednjega društva in podružnic. Predavala sta Janko Mlakar in dr. Švigelj. Priredila se je tudi razstava slik članov amater-fotograf. Kar se tiče zunanjega delovanja, se je pripravilo gradivo za povečanje triglavske kočice na Kredarici: adaptacije se izvršijo še letos. V Črnem Dolu pod Snežnikom si je društvo zagotovilo pravico za nakup kočice, ki so jo tamonjske občine zgradile za zemljemerce. Na Nanosu je društvo kupilo obsežne parcele za planinsko kočico. Zgradilo se je več novih turistovskih poti kakor iz Trente na Prisojnik, ter popravilo več starih. Isto velja glede markacij. Promet v kočah se je znatno povečal; iste so bile dobro preskrbljene. Kadilnikovo kočico je imel osrednji odbor v lastni oskrbi, ker je častni član Fran Kadilnik naklonil pod tem pogojem v pokritje stavbnih stroškov 7000 kron. Odbor je bil v zvezi z drugimi turistovskimi društvi ter dopisoval v razne liste o krasotah naših planin. »Planinski Vestnik« je na zadovoljiv način izvrševal svojo nalogo. Podružnice so večinoma živahno delovale. — Poročilo se je vzelo na znanje. — Blagajnikovo poročilo, ki ga je podal blagajnik Šusteršič, se glasi jako ugodno. Zadnje leto se je plačalo mnogo starih računov. Skupni prejemki osrednjega društva so znašali K 42.014, izdatki pa K 40.771. Prebitek znaša v gotovini 61 K, dočim je v hranilnici naloženo 1182 kron. Premoženje osrednjega društva znaša K 58.500 in 86 vin., dolgovi K 13.555-66, čista imovina 44.945 K 20 vin. Upošteva je običajni odpis na inventarju itd. kaže imovina od lani prirastek K 9484 82 vin. Podružnice pa so imele dohodkov K 56.274-64, stroškov K 44.324-89, prebitka K 1194-75 in čistega imetja v vrednosti K 60.256-85; dodavši čisto imetje osrednjega društva, znaša skupno imetje K 105.012-98 vin. — Proračun osrednjega društva računa na kron 12.400 dohodkov; ker bi pa znašali zahtevki (samo za kočice nad 16.000 kron), skupaj K 31.901, pokaže se primanjkljaj okoli 20.000 kron. — Po poročilu pregledovalcev računov se podeli soglasno absolutorij. — Blagajnik poroča o prevzetju v oskrbo kočice na Kamniškem Sedlu; ker se vsled boljših komunikacij povzdigne promet te kočice, priporoča, da prevzame osrednje društvo od dolga za stavbne stroške kron 8000 in obremenjen z istim ter z izdatki za druge investicije kamniško podružnico skupaj z 11.000 kronami, ki se imajo amortizirati z dohodki kočice, čiji promet je že sedaj aktiven. V debato posežejo Korošec, dr. Švigelj, dr. Tominšek in ravnatelj Macher. Sprejet je sklep, da se kamniško kočico prevzame v oskrbo osrednjega društva. — Pred volitvijo odbora izjavi prof. Orožen, da vsled družinskih razmer in obilnih službenih poslov ne more več sprejeti predsedništva. Predsedništvo prevzame podpredsednik, dr. Tominšek, ki slika za sluge prof. Orožna, ki si jih je tekom 15-letnega predsedovanja, v dobi borbe z narodnimi nasprotniki, z mirnim, treznim delovanjem kot načelnik, kot planinec ter kot znanstvenik in pisatelj pridobil za društvo, ter predlaga, da ga občni zbor izvoli za častnega člana. Predlog podpirajo Korošec, dr. Švigelj — kot vodja »opozicije« in poslanec Mandelj, ki naglašajo, da je prof. Orožen znal v burnih političnih bojih voditi čolnici društva tako, da je planinsko društvo ostalo vedno nadstrankami ter imelo simpatije vseh strank; želi, da bi

bilo tako tudi v bodočnosti. Na to je prof. Orožen soglasno izvoljen častnim članom planinskega društva. — Podpredsednik izraža zahvalo odbornikom, ki so izjavili, da ne morejo več sprejeti odborništva (dr. Foerster, Gerbič, Korošec) ter predlaga, da se ta zahvala zabeleži v zapisnik. Sprejeto. — Na to se izvolijo na predlog poslanca Mandelja per acclamationem v odbor: Dr. Fran Tominšek, dr. Anton Švigelj, Josip Hauptman, dr. Fran Zupan, Anton Šusteršič, Ivan Korenčan, Ivan Macher, Ivan Mlakar in Viktor Skaberne; kot namestnika odbornikom: Fran Jesih in dr. Jakob Žmavc; kot revizorja: Ivan Mejač in Henrik Lintner. — Prof. Orožen prevzame predsedništvo ter se zahvali za podeljeno mu častno članstvo; kot zanimivost navaja, da je bil izvoljen za predsednika, ko še niti član ni bil; obljublja, da bo tudi zanj deloval za društvo, ki je tudi v narodnem oziru važno. (Živahna pohvala in živio-klici.) — K točki: izprememba pravil, se čita predloge dotičnega odseka, samostojni predlog dra. Švigelja in dopis Savinjske podružnice. V debato posežejo dr. Švigelj, dr. Tominšek, ravnatelj Macher, inž. Skaberne, dr. Foerster, Korošec in dr. Sprejeti so končno odsekovi predlogi ter se zviša število odbornikov, oziroma namestnikov in določi, da je urednik »Planinskega Vestnika« ipso facto član odbora. Izvolijo se na predlog poslanca Mandelja za slučaj odobrenja spremenjenih pravil: za namestnika gospodarju inž. Mencinger, kot nova odbornika dr. Jernej Demšar in Oskar Skušek, kot namestnik odbornikom Leo Rogl. Pri slučajnostih nasvetuje odbornik Korošec resolucijo, ki naroča odboru, da poskrbi, da se bo na primeren način praznovala petnajstletnica društva — v gorah (z izletom v Vrata in na Triglav). Prof. Pajk nasvetuje, da bi se o tej priliki imenovalo katero večjih koč po našem prvem, slavnem turistu Valentinu Staniču. Inž. Skaberne pojasnjuje, da je odbor na to že mislil in da je govornik že pripravil načrt kočice, ki bo nosila Staničevo ime. Dr. Švigelj nasvetuje, naj bi se razmišljalo o prenosu »Planinskega Vestnika«, ki bi naj imel samo osem, zato pa obširnejših števk, po možnosti s slikami. Za časa počitnic naj bi ne izhajal. Nadalje priporoča, da se uvedejo vajne ture ob nedeljah, v skupinah, z voditelji, ki jih večja družba lažje plača nego posameznik. Dr. Tominšek podpira ta nasvet. Sprejeto. Ravnatelj Macher kot starosta odb. vabi za ponedeljek k seji, v kateri se bo odbor konstituiral. Nato se predsednik zahvali zborovalcem za udeležbo ter zaključi občni zbor ob 11. uri in pol.

Znanost in umetnost.

* Molitvenik g. žup. Fr. Finžgarja v novih posebno krasnih vezavah za dame. Te nove originalne vezave so jako lične in priprave in ni bolj primerne darila za naše ženstvo, kakor Finžgarjev molitvenik v taki vezavi. — Poleg molitvenika so predeli za shranjevanje denarja in papirjev; vse skupaj je zaprto s posebno zaklopnico, na kateri je pritrjena zapon in fina verižica, da nosijo dame molitvenik čez roko. — Ker je vezava zares lepa in priročna, ter popolnoma izvirno domače delo, je postavno varovana in zaščitena, ter ni dovoljeno ponarejanje. — V tej vezavi dobi se dosedaj samo znani molitvenik gosp. župnika Franca Finžgarja »Bogu kar je božjega«, kateri je edini vsled svoje krasne in izvanredno priročne oblike za tako fine vezave primeren; — toda ne samo po zunanji obliki, temveč tudi po izbrani vsebini se je ta molitvenik zelo priljubil, in je edini, ki popolnoma zadošča modernim zahtevam, ter se dá lahko v roke tako priprostim, kakor tudi najizobraženejšim krogom. Molitvenik ima prazen prostor za vpisanje spomenice. Nova vezava se dobi po raznih cenah, pri katerih odločuje kakovost porabljenega usnja in sicer: najfinejšo usnje v dveh barvah (imitacija krokodilove kože) z listnico, verižico itd. 5 K 80 vin., fino črno šagreno usnje sicer isto 4 K 60 vin. Kakor znano, se dobi isti molitvenik tudi v priprostitih vezavah, namreč: 1. Vezava z upogljivimi platnicami za gospode: fino umetno usnje z rdečo obrezo 1 K; šagreno usnje z zlato obrezo 2 K 20 vin.; najfinejša teletina z zlato obrezo 3 K. 2. Vezava s fino vatiranimi platnicami za dame: fina umetna teletina z zlato obrezo 1 K 90 vin.; šagreno usnje z zlato obrezo 2 K 20 vin.; najfinejša teletina z zlato obrezo 3 K. Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

HRVAŠKA.

Secesija v Starčevići stranki.

Frankovi pristaši so si izvolili Mija Tkaličiča za predsednika, v upravni odbor pa dra. Josipa Franka in dra. Horvata. —

Shod stranke bo 7. maja t. l. v Starčevićevem domu. Na dnevnem redu je vprašanje o položaju in nadaljnjem postopanju vsled razdora v stranki. »Pester Lloyd« smatra razkol za prvi simptom zdravljenja hrvatskih strank in želi, da bi se ta proces v korist hrvatskega naroda čim prej izvršil. »P. L.« namreč meni, da se je sedanja konstelacija v hrvatskih strankah prežvela in da je potrebna nova politična zveza, v kateri bi bili združeni vsi sorodni življi. V to svrhu pa je treba pred vsem, da se stranke same v notranjem očistijo, t. j. izločijo heterogene elemente. »Neues Pester Journal« pravi, da je secesija dokaz, kako abnormalne razmere vladajo na Hrvatskem. Če ni mogoče niti eni šovinistiški opozicijski stranki, da bi se obdržala skupaj, kakšen red še le mora vladati v koaliciji, ki dela z vsemi silami na to, da bi spavala na površino? — Omnibus« piše pod naslovom: »Komedije v Zagrebu: Čisti« se na sednici dne 23. tek. mj. razdelili na 3 dela. Tako sda imade mo tri »čiste« stranke prava, nu neznamo koja je najčišča, a koja najblatnija. Ima se pravo Rauch smijati.

Pogoji ogrsko-hrvatske sprave.

Hrvatski aristokrat baron Hellenbach-Paczolay je priobčil v »Vaterlandu« članek, v katerem najodločnejše obsoja ogrsko-hrvatsko nagodbo, kakor jo razlagajo in izvajajo Madžari, ter zahteva, da naj hrvatski sabor vladarju predlaga imenovanje bana, ker le v tem slučaju zamore ban nasproti Ogrski nastopiti in ščititi hrvatske pravice. Nadalje naj bi Hrvatska pobirala vse davke ter izročala Ogrski pravično odmerjen prispevek za skupne izdatke, kar je utemeljeno tudi v nagodbi. Končno naj bi Hrvatska in Ogrska s pomočjo regnikolarne deputacije sporazumno določili pravo razlago dosedaj spornih točk nagodbe.

Srbi in Hrvati.

Gori imenovani baron Hellenbach-Paczolay je priobčil v »Vaterlandu« članek, da so Srbi nevarni hrvatski narodnosti. Pred reško resolucijo, ki je spejajala Hrvate na led, da je pomenila beseda »Srb« le versko razliko, dandanes pa resolucija ne pozna več hrvatskega naroda, marveč le hrvatsko-srbski; kmalo se bo reklo srbsko-hrvatski in na zadnje srbski! Ako bi bili Hrvatje edini, bi Srbi ne zahtevali enakopravnosti kot narod, ampak bi se brez koncesij ob strani Hrvatov borili proti madjarski prevzetnosti. (?) — Na ta izvajanja odgovarja »Agramer Tagblatt«, da je v deželi, ki šteje 2½ milijona prebivalcev, 600 tisoč Srbov činitelj, s katerim treba računati. Tako močnega notranjega nasprotnika bi Hrvatska ne mogla prenašati. Khuen-Hedervary je ravno iz hrvatsko-srbske nesloge črpal moč, da je dvajset let zatiral svobodo in širil madjarstvo. Zato je prijateljstvo s Srbi neobhodno potrebno že samo iz ozirov politične aritmetike.

Socialni kurz v nadškofijem semenišču v Zagrebu.

»Hrvatstvo« piše: »Včeraj (24. t. m.) se je pričel ta socialni kurz, ki smo ga nedavno naznanili. Obdržava se v glasbeni dvorani »Vienca«. Včeraj je govoril gosp. dr. Krek, in sicer ves danokmetem vprašanje. Po vsakem celotnem odlomku se je razpravljalo, reševalo vprašanja, v čemer je dr. Krek pokazal uprav izredno spretnost, ko je znal takoj odgovoriti in najlepše rešiti vsako vprašanje. Celemu predavanju o kmetem vprašanju sledili so zelo pozorno vsi poslušalci, in v posameznih momentih je znal dr. Krek slušatelje s svojim govorom uprav navdušiti.«

Potem obljublja »Hrvatstvo« podrobno poročilo o celem tečaju za pozneje ter navaja glavne točke: »Dr. Krek je najprej naglašal, kako se je duh samostalnosti docela izgubil v vseh stanovih in da je ostal svoboden edino lešekmet. Uradništvo, delničarji — kapitalisti, industrijalci — vsi se naslanjajo na društvo — na državo. Če še kmeti stan izgubi samostojnost, nastane strašen polom v ljudstvu. — Nadalje govori o naturalistiškem in kapitalistiškem gospodarstvu. Naglašajo pregrešek v dosedajni tehniki v gospodarstvu. Govori o kmetu kot producentu, — obrtniku in — trgovcu, potem o izobrazbi kmetov, o ženskih šolah, zimskih tečajih, in zlasti o šolah po danskem sestavu.

Potem preide na nov predmet, namreč na agrarno - politično vprašanje. Kot pogoje dobro urejene agrarne politike naj se postavi: meje zadolževanju. Tu je navajal neke vrste kredita, potem zavarovanja imetja, življenja itd. Druga zahteva je, da se zviša produkcija. To je možno, ako se vred: 1. služnostno (servitutsko) vprašanje, 2. vprašanje skupnih zemljišč (zemljišnih zajednic), 3. komasacijsko vpraša-

nje in 4. če se izvede splošne melioracije. Kmet še nima agrarne politike, dočim ima vsak drugi stan svojo posebno politiko. Glavne točke te agrarne politike so: 1. davki, 2. carine in 3. tarifna politika. — Dr. Krek govori potem zopet o kmetu kot producentu, kot obrtniku in na zadnje kot trgovcu. Tu je zlasti naglašal pomanjkanje splošne izobrazbe naših kmetov ter zahteval občno reformo ne le ljudskih šol, marveč tudi srednjih, ki nudijo mladini vse drugo, le tega ne, kar bi rabila za vsakdanje življenje. Da postane kmet dober trgovec, potrebuje trgovskih šol in poleg tega združevanja (asociacije). Tako je dr. Krek v glavnem podal to, česar še dosedaj nismo poznali, ali pa je, če nam je bilo kaj znanega, ostalo nerešeno. Danes (25. t. m.) se tečaj nadaljuje ter se govori o delavskem in alkoholnem vprašanju.

RAZMERE V SRBIJI IN NOVE ŽELEZNICE.

Ri m, 25. aprila. Znani žurnalist Vico Mantegazza objavlja v »Corriere della Sera« strokovnjaški članek o Srbiji, kjer pravi med drugim sledeče: »Srbija je vsled notranjih političnih strankarskih bojov obsojena propasti. Nobena skupščina se do današnjega dne ni mogla obdržati do konca zakonodavne dobe. Srb je rojen politik; v najmanjših vaseh se celi dan govori o političnih dogodkih in debatira. Kmet smatra poslaniški mandat za vir dohodkov in to je vzrok burnim, čestokrat krvavim volivnim kampanjam. Kmečki poslanci, ki v Belgradu čestokrat po trije ali štirje skupaj stanujejo, se na koncu zasedanja vrnejo s prihrankom 400 do 600 frankov domov. Pašić je edini državnik, ki ga je Srbija v zadnjih letih imela, prijenljiv in mehak, ki se vsak čas zna ukloniti, pa tudi strog in brezobziren, kadar treba. O železnici Donava-Adrija piše Mantegazza, da bo še precej vode v morje steklo, predno se bo zgradila. Baje je Avstrija zato privolila tako rada v zgraditev te železnice, ker je prepričana, da se nikoli ne bo zgradila.

SASI PROTI SVOJIM POSLANCEM.

V Velikem Sibiriju se je vršil te dni velik shod sedmograških Sasov, ki je pozval sške poslance na odgovor zavoljo njihovega nastopa v državnem zboru, kjer so privolili v revizijo poslovnika. Očital se jim je tudi novi šolski zakon. Pozivali so poslance, da vstopijo v klub narodnosti. Dva poslanca sta se brezuspešno branila.

Iz slovanskega sveta.

sl. Mažarski prsti. »Hlas Lidu« piše: »Jihočeské trio« v Čeških Budjejevicah je sklenilo gmotno podpirati preganjane brate Slovake. V ta namen je že prej poslalo 1000 K — in te dni je poslalo 30 K — slovaškemu listu »Ludove Noviny«. A le-to svoto je mažarska vlada kratkoma konfiscirala. Enako se je zgodilo tudi v drugih slučajih.

sl. Zopet Slovak obsojen. Te dni je stal pred budimpeštanskim porotnim sodiščem Slovak Jan Badula, korektor »Slov. Týždennika«. Obtoženec ni odgovarjal na vprašanja, kaj ga je napotilo objaviti tri inkriminirane članke. Porotniki so ga spoznali krivim in Badula je bil obsojen na eno leto zopora in 1200 K globe.

sl. Zadeva Nemcev v poljskem kraljestvu. Nekoliko poslancev iz skrajne pravice ruske dume nabira gradivo glede na število nemških podložnikov, ki prebivajo v poljskem kraljestvu. Ti poslanci hočejo namreč v interpelaciji ruski vladi dokazati, da na mejah poljskega kraljestva prebiva več nego 300.000 Nemcev, ki v slučaju rusko-nemške vojske morejo v boj postaviti celo nemško, dobro izurjeno armado.

sl. Lužiški Srbi in novi pruski društveni zakon. Novi pruski društveni zakon, po katerem se sme pri društvenih zborovanjih rabiti samo nemški jezik, je najhujše zadel lužiške Srbe. Vsi ostali slovanski prebivalci na Nemškem bivajo na mejah držav, kjer imajo med svojimi rojaki zaslombo in kamor se morejo zateči. Toda lužiški Srbi ne morejo nikamor, ker so zaprti v srcu Nemčije. Zakon ima sicer paragraf, po katerem se v teku 20 let dovoljuje na shodih govoriti tudi v drugem jeziku in to v okrajih, v katerih nekatera nemška narodnost ima več nego 60 odstotkov prebivalcev. To torej velja samo 20 let. Po 20 letih tudi le-to dovoljenje izgine in potem se bode pri shodih moral rabiti samo nemški jezik. Lužiški srbski list »Katholski Posel«, ki izhaja v Budišinu, se pa pritožuje, da v nobenem lužiško-srbskem okraju ni 60odstotkov Srbov. Lužiški Srbi torej sploh ne smejo rabiti pri svojih shodih svojega materinskega jezika. Zakon ima sicer tudi še paragraf, po

katerem uradi morejo storiti izjemo ter dovoliti nenemško zborovanje. To milost morda bodo izkazali saksonski uradi, ki niso še tako lokatističnega mišljenja, zgor-njeluziškim Srbom vsakokrat, kadar bodo zato prosili. Že zavoljo tega, ker zgor-njeluziški Srbi so vladni in volijo vselej kon-servativno. Uradi tedaj nimajo povoda jih kaznjevati. Ali spodnje-luziški Srbi, ki že bivajo na Pruskem, gotovo te milosti od pruske vlade ne bodo dosegli.

sl **Petdesetletnica ženskih gimnazij na Ruskem.** 22. sušca (pravoslavni koledar) l. 1858. je ruski car podpisal ukaz o usta-novitvi »marijinskega učilišča« — prve ženske gimnazije v Peterburgu. 19. aprila istega leta pa se je takšna gimnazija otvo-rila v Peterburgu in nekoliko pozneje v Moskvi.

sl **Rusi in drugi Slovani.** Poprej so se na Ruskem izvzemši nekoliko strokovnja-kov malo zanimali za ostale Slované. A sedaj so se razmere izpremenile. V Peter-burgu in v Moskvi razna društva prirejajo predavanja o položaju in zgodovini drugih Slovanov. Zlasti se v tem pogledu odli-kuje »Slavjanskoje blagotvoriteljno obščestvo« v Moskvi, ki je za moskovsko ob-činstvo priredilo že celo vrsto zanimivih predavanj o slovanskem vprašanju. Pre-davali so znani ruski slovanofili: Kulakov-skij, Sobolevskij, Filevič, Paljmov, Fran-cev, baron Štiglic in dr. Predmet predava-nja Kulakovskega je bil: »Obzor sove-remennago razpredčlenia slavjanstva.« — Sobolevskij je imel predavanje pod naslo-vom: »Staršaja cerkovno-slavjanskaja li-teratura.«

sl **Član severo-ameriškega kongresa** Sabath je izročil predsedniku Rooseveltu peticijo, ki jo je podpisalo 40 tisoč ameri-ških Slovanov in Čehov in v kateri se predsednik prosi, da bi se odločno potegnil za Františka Polakoviča, Slovaka in ob-čana severo-ameriškega, ki je preteklega leta ob priliki sokolskega shoda v Pragi obiskal svojo slovaško domovino. Ma-žarski uradi so ga radi neke brezpomem-bne pesmi in govora, ki ga je govoril za-sebno v družbi svojih znancev, prijeli in zatvorili. Pozneje so ga obsodili v sedem-mesečni zapor. V peticiji se tudi opisujejo žalostne razmere ogrskih Slovanov, ka-terih žrtev je postal Polakovič. Ker je Po-lakovič severo-ameriški državlján, zahte-va se v peticiji, da naj preds. stori odloč-ne korake v njegovo korist. — Predsednik Roosevelt je zapovedal glavnemu konzulu-tu v Budimpešti, da bi nemudoma na merodajnem mestu izposloval oprostitev Polakoviča.

sl **Nekoliko statistike o češki požrt-vovalnosti** je objavil praški dopisnik »Polnische Post«. Za 26 let svojega ob-stanka je »Ustřední Matices Školská« po-trebovala 12 milijonov kron. Od tega de-narja se je ustanovilo in vzdrževalo 7 šol srednjih, 85 ljudskih in 60 otroških vrtec. Razun tega Matica podpira 200 šol. Pre-cejšnje število šol, ki jih je Matica ustano-vila, je država morala prevzeti v svojo upravo. Sedaj Matica vzdržuje tri šole srednje z 28 razredi in 943 dijakov. Dalje 55 ljudskih šol s 131 razredi in sicer 45 ljudskih šol na Češkem, 6 na Moravskem in 4 v Šleziji, ki imajo 7245 učencev. Re-alitete Matices imajo vrednost 801.000 K. Otroških vrtec vzdržuje Matica 219 z 61 oddelki in 4210 učenci. Matica plača na svojih šolah 4 ravnatelje, 55 nadučite-ljev, 54 učiteljev, 39 učiteljic in 10 vrtnar-ic. Proračun za leto 1908. izkazuje rednih dohodkov 143.000 K; stroški pa znašajo 999.380 K; torej 855.580 K mora češki na-rod letos še nabrati. — Statistika dalje omenja delovanje »Narodnega sveta« in »Národní Jednoty«, ki naberejo na leto v narodne namene več nego 300.000 K. Na-rodni davek češkega naroda znaša torej skupaj eden milijon kron na leto. »Polni-sche Post« pravi, da požrtvovalnost če-škega naroda je brez konkurence.

sl **Višji trgovski tečaj v Belgradu.** V Belgradu nameravajo ustanoviti višji tr-govski kurz, v katerega bi se sprejemalo dovršene pravnike.

Po svetu.

Kako koristi proticerkvena gonja na Francoskem delavcem, nam pojasni nekaj podatkov. V Parizu je bilo do 3000 umet-nikov in delavcev pri raznih zlatinarjih.

Skupaj so zaslužili osem milijonov frankov na leto — sedaj so jih morali polovico od-sloviti. Tako je tudi v Marzillji, Toulonu. Neki kipar v Lillu je izdelal kipov za razne cerkve za 250.000 frankov na leto; pri-njem je imelo 75 ljudi zaslužek in zaslužili so 100.000 frankov. To je šlo. Neki izdelo-valec cerkvene oprave v Rennesu je imel naročil za 150.000 frankov na leto. Njegovi potniki so zaslužili 40.000 frankov pri tem. Od aprila 1904 do aprila 1905 je zaslužil samo 10 tisoč frankov, šest tisoč frankov pa je moral odšteti svojim potni-kom. Enaka se godi zvonarjem, izdeloval-cem orgelj in harmonijev. Popolnoma uni-čeno je francosko slikarstvo na steklu, kam pojdejo dela iskat starejši delavci? V Lillu je imel neki stavbenik 125 delavcev, sedaj samo 25. Poprej je veljala ena usmiljenka 200 frankov na leto, sedaj morajo plačevati slabim strežnikom in strežnicam najmanj 1100 frankov. Seveda stoji sedaj bolnišni-cam na čelu gospod Mesureur, ki pa do-biva za svoje delo v službi revežev 40 tisoč frankov. Za dobrotelne zavode se je darovalo l. 1904 24 mil., 1906 18 mil. Za šolska darila: l. 1904 250.000 frankov, l. 1906 146.000 frankov. Za ranjene vojake l. 1904 100.000 fr., l. 1906 15.00 fr. Za dela zo-per jetiko l. 1903 1.000.000 fr., l. 1906 100 tisoč fr., za filantropiško društvo l. 1901 197.000 fr., 1904 76.000 fr., 1905 7000 fr., l. 1906 pa — nič. Tako gre tudi darežli-vost nazaj, revščina in nenavnost pa na-predujeta.

Ustreljeni orožnik. V Mondsee je po nesreči zadela krogla orožnika Trautner-ja. Puška je bila nabasana, ne da bi kdo vedel za to.

Nepismeni ženini in neveste. Švicar-ski statistični urad je dognal, da je bilo leta 1907. v Švici okoli 28.000 civilnih porok. Med novoporočenci je bilo 216 ta-kih, ki so se na dotičnih listinah podkri-žali, in sicer je bilo nepismenih žena 137, moških pa le 79. Tudi leta 1906. je bilo razmerje med analfabeti in analfabatkami skoro isto: 85 ženskih in 56 moških. Ne-pismeni ženini in neveste pa so večinoma italijanski državljani. Leta 1906. je bilo med nepismenimi ženskami 67 Italjank in 3 Tesinke (iz italijanskega dela Švice), le 5 je bilo nemških ozir. francoskih Švicark. Med ženini-analfabeti je bilo 51 Italija-nov in le 5 Švicarjev.

Pod »pikelhavbo«. Na peronu tram-vaja v Metzu stoji mlad vojak z Loren-ščine v lepi uniformi 4. bavarskega peš-polka. Pogovarja se z rojaki, ki so ga pri-šli obiskat v Metz, in sicer francoski. Na površju se prikaže mlad častnik, ki nekaj posluša, potem pa zareži nad vojakom: Zakaj ne govorite nemški? — Jaz sem na Lorenskem doma in pri nas govorimo skoro samo francoski. — Kaj še, Vi ste nemški Lorenec in znate nemški. — Boje-če ugovarja vojak. Pa moji rojaki ne znajo nemški. — Ostane pri tem, kar sem rekel! Nemški vojak govori nemški in ne fran-coski. Ste razumeli? — Komentarija pač ni treba.

Finska akademija znanosti. Finske-mu senatu je predložena prošnja, da določi pravila finske akademije znanosti, ki jo že delj časa nameravajo ustanoviti. Akade-mija bo imela dva oddelka: humanistični in matematiško-naravoslovni. Svoje spise bo izdajala akademija v prvi vrsti v fin-skem, poleg tega pa tudi v drugih evrop-skih jezikih.

Stroj za glasovanje v gledališčih. V gle-dališču »Argentina« v Rimu so hoteli zvedeti, kako občinstvo sodi o novem delu dramatika Traversia »Mučenci dela«. V to svrhu so vporabili prvokrat »psefograf«, stroj za glasovanje, ki je pobiral sodbe gle-dalcev. Oddanih je bilo 499 glasov, od ka-terih je bilo za novo dramo povoljnih 303, neugodnih pa 144, 52 gledalcev je oddalo prazne listke, večina gledalcev pa ni ho-tela glasovati. Italijani se ne morejo od-vaditi enostavnostnega ploskanja oziroma žvižganja.

Produkcija žlahtnih kovin v letu 1907. Zlata se je pridelalo leta 1907. skupaj 19.584.844 unč (1 unča je dvanajstinka troy pounda ter tehta približno 31,1 gra-mov), — torej malo več nego leta 1906., ko je znašala skupna produkcija 19.370 tisoč 658 unč. Po deželah razdeljeno spa-da na: Južno Afriko 2.536.836, Zedinjene države 4.335.183, Avstralijo 3.619.104, Meksiko 925.000, Rusijo 900.000, Kanado 408.721 in ostale države 1.860.000 unč.

Zvišala se je produkcija lani samo v Transvaalu, in sicer za 935.000 unč, dočim se je povsod drugod dobilo manj zlata ne-go v prejšnjem letu, n. pr. v Avstraliji za 300.000 Zedinjenih državah za 230.000, v Kanadi za 172.000 unč. Leta 1896. se na celem svetu ni pridelalo niti 10 milijonov, leta 1902. že 12.894.000 unč. Vrednost vsega lani pridelanega zlata cenijo na 1720 milijonov mark. — Podatki glede produkcije srebra niso točni. Sodijo, da se je skupaj lani pridelalo okoli 169 mi-lijonov unč (proti 165¼ milijonom v letu 1906.) in da je to srebro vredno približno 435 milijonov mark.

Pes — umetnik stradanja. Neki New-yorčan je nehotе zaklenil svojega psa v hišo svojega kluba. Ko je zapazil, da je pes izginil, se ni spomnil, da bi ga šel iskat v klub. Šele 26 dni pozneje je nekdo slučajno zaslišal, kako je pes cvilil v zaprti hiši. Člani kluba so odprli hišo ter našli v ne-kem kotu psa, vsega izstradanega. Spravili so ga h gospodarju, kjer se je kmalu po-pravil.

Najrevnejši vladar. Grški kralj Jurij ima med vsemi evropskimi vladarji naj-manjše dohodke. Letno dobi 1,325.000 drahem, torej nekoliko nad 1¼ milijona kron. Njegovi civilni listi pridenejo vsako leto Angleška, Francija in Rusija po 100 tisoč kron.

Koliko je zdravnikov na svetu? Po listu »Record medical« je sedaj na svetu 228.234 diplomiranih zdravnikov. Od teh jih je v Evropi 162.334, ki so sledeče raz-deljeni: Angleška 34.967, Nemčija 22.518, Rusija 21.489, Francija 20.438, Italija 18.345 itd.

Sprejme se takoj v **krojaški pomočnik** trajno službo za veliko delo pri M. Hrastu v Lescah, Gor. 1011 8-2

Iščem učenko

za manufakturno trgovino, večšo sloven-skega in nemškega jezika. 1015 2 2
T. Ogrin, Novo mesto.

2 vrtnarska pomočnika in dva učenca

sprejme takoj **I. Wider** vrtnar Ljubljana 1022 3-2

1007 5-2

Skladbe Ivana Ocvirk:

- 1. Pred in poigre** za orglje ali harmo-nij. Cena K 3-.-
- 2. Petero mašnih pesmi** :: za mešan zbor. Cena partituri in 4 gla-sovom K 1-50.
- 3. Šestero velikonočnih pesmi** za mešan zbor. Cena parti-turi in 4 glasovom K 1-50.
- 4. Deset napevov k blago-goslovu** 6 za mešani in 4 za moški zbor. Cena . . . K 1-.-
- 5. „Nageljni“** (svetne) pesmi za mešane in moške glasove. Cena K 2-.-

Dobivajo se v **Kat. bukvarni** v Ljub-ljani in pri skladatelju v Sinju (Dalmacija).

Moderci

v najnovejših modernih oblikah od najcenejše do najboljše vrste. Žilanchati, aeresa iz jekla, tračkov, žnere itd. v največji izbiri vedno v zalogi pri

P. Magdič, Ljubljana, Prežernove ulice šte. 7.

766 5 a

VINO 713

je **na prodaj** v kmečkih kletih. Posre-duje in za pristnost jamči »Posojilnica« v Kaštelu, pošta Buje v Istri. — Po-šilja tudi manjše sode od 56 litrov naprej. Vino belo in črno od glđ. 13-50 do 18-.

Odda se takoj v najem 1016 2-2

posestvo

pripravno za živinorejce, 10 minut odda-ljeno od kolodvora **Sava pri Litiji**. Odda se z živino in orodjem s pogojem polovico prireje. — Več se poizve pri **M. Terlep-u**, poslovodji v Spod. Šiški.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega pre-bavanja. 814 20-4 a

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstorična) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIČA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Zdrob, jajca, mleko

so snovi, iz katerih se izdelujejo »Pekatete« in ker ima **Prva kranjska tovarna te-stenin v Ilirski Bistrici** pravi recept, ni čuda, da sega po njih vsak, ki jih je okusil

301 2-2

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

priporoča svoje izborno pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko).

Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pešijetve na dom sprejema restavratel „Narodnega Doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)